

Ændringsforslagene Nr. 12—18 til § 8 af Udvalget, § 8, saaledes ændret, §§ 9 og 10 vedtoges uden Afstemning.

Lovforslagets Overgang til tredje Behandling

vedtoges uden Afstemning.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Udlaan af Stats-Laanefonden til Udstykning af større Landejendomme og Embedsjorder.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 997 ff.).

Sagen sattes under Forhandling.

Finansministeren (N. Neergaard): Forslag til Lov om Udlaan af Stats-Laanefonden til Udstykning af større Landejendomme og Embedsjorder er bygget paa det i 1906 vedtagne Lovforslag om samme Emne. Lovens Hovedformaal er at fremme Udstykningen af større Landejendomme, og den Begrundelse, hvormed man krævede Statens Støtte til dette Formaal, var en dobbelt, for det første den, at man mente, det var i Samfundets Interesse at fremme Oprettelsen af saa mange smaa selvstændige Landbrug som muligt, og dernæst den Opfattelse, at den Jord, der udstykkes i mindre Landbrug, som Regel vil faa en økonomisk mere intensiv Udnyttelse, vil give et økonomisk større Udbytte end den samme Jord, dreven under større Landejendomme.

Loven fremtræder som et Supplement til Husmandsloven. De Ejendomme, som fremkomme ved Udstykning efter dette Forslag, kunne opnaa de Begunstigelser, der bydes ved Statslaan, selv om de ligge ikke lidt over den Maksimumsgrænse, der er fastsat for Udlaan i Huslodder. Ligeledes ere de Fordringer, Husmandsloven stiller med Hensyn til Laantagerens Samfundsstilling og økonomiske Stilling, ikke at genfinde i denne Lov. Saaledes vil der altsaa her kunne blive Tale om Oprettelse med Statsstøtte af mindre Landejendomme, som, baade hvad Størrelse og Besiddernes Stilling angaar, blive af nogen anden Karakter end de egentlige Husmandsbrug efter Husmandsloven. Dog kunne de to Love ogsaa komme til at gribe ind i hinanden, saaledes at man ved Hjælp af Ud-

stykningsloven faar passende Ejendomme, i hvilke der kan gives Laan efter Husmandsloven.

Formen, hvorunder Laanet gives, er den, at der af Statskassen aarlig kan ydes 200,000 Kr. i 5 Aar som 2den Prioritetslaan efter et 1ste Prioritetslaan, ydet af en Kreditforening eller en Kreditkasse eller et andet Pengeinstitut mod Sikkerhed som for umyndiges Midler. Den Støtte, Staten yder, er altsaa væsentlig ringere end den, som den yder efter Husmandsloven. Ved Husmandsloven yder den baade 1ste og 2den Prioritet til den meget lave Rente af 3 pCt., medens her kun er Tale om 2den Prioritetslaan, som i det højeste kunne naa til $\frac{1}{5}$ af Ejendoms-skyldsværdien for Parcellers Vedkommende, og som for den samlede Hovedejendoms Vedkommende altsaa skulle følge efter et 1ste Prioritetslaan, givet mod Sikkerhed som for umyndiges Midler. Det ses, at det er betydelig mindre Laan, der kunne ydes efter denne Lov. Det vil ogsaa vise sig, naar man ser, hvorledes Loven i Praksis har virket, at man ikke er naaet nær saa højt op med Laanegrænsen som ved Husmandsloven, hvor man naar op til $\frac{9}{10}$ af Laaneværdien. — Det Krav, Staten stiller, er dette, at Foreningernes Vedtægter skulle være anerkendte, at Foreningerne skulle staa under et vist Tilsyn af Statsmyndigheden, og at alle Forandringer i Vedtægterne, der følge efter Anerkendelsen, skulle godkendes af Ministeriet. Ligeledes skulle Foreningerne regelmæssig indsende deres Beretninger, saaledes at man kan følge deres Virksomhed. Medlemmerne maa ikke faa mere end 5 pCt. Rente af den Kapital, de have indskudt, og intet Medlem af Foreningen eller af dens Bestyrelse maa lønnes for sin Funktion i Foreningens Tjeneste. — Foreningerne skulle have en kontant Kapital af 35,000 Kr. som normal Størrelse; kun hvor ganske særlige Forhold tale derfor, kan man gaa ned under denne Sum. Meningen dermed er at konsolidere Foreningerne, byde en vis Garanti for, at de ere tilstrækkelig økonomisk konsoliderede og have tilstrækkelig Driftskapital til at drive disse Udstykningsforetagender paa en forsvarlig Maade. — En Ejendom, i hvilken der søges Laan af Statskassen, skal være godkendt som egnet til Udstykning, Finansministeriet skal endvidere skønne over, at Prisen er passende, ikke for høj, Jorden vel beliggende osv. Parcellaan ydes, som jeg før nævnde, ikke højere end til $\frac{1}{5}$ af Ejendomsskyldsværdien og normalt ikke i Parceller, som